

Network for Studies on Pensions, Aging and Retirement

Veranderende rol pensioenuitvoerders als gevolg van Data Science

Tussenrapportage oktober 2018

Projectgroep Netspar

Inhoud

- Omgevingsanalyse
- Toekomstscenario's
- Handelingsperspectief pensioenuitvoerders
- Samenvatting

Omgevingsanalyse

Technologische ontwikkelingen

- Beschikbaarheid en verwerkingskracht data
 - operational data science wordt geautomatiseerd
 - predictive data science blijft specialistenwerk
- Blockchain
 - inclusief 'smart contracts'
 - waarom hebben we dan nog een pensioenuitvoerder?
- Voorspelbaarheid individuele risico's
 - genetica wordt goedkoop
 - je ziet wanneer mensen gevaarlijke levensstijl hebben
 - maar, wie heeft die informatie: uitvoerder, individu, of Facebook?

Markt- en productontwikkelingen

- Vereenvoudiging regelgeving en producten (PEPP)
- Opkomst robo-advice en robo-distributie
- Vereenvoudiging Nederlandse (premie)regelingen
- Onderscheid aanbieden financieel (pensioen)product en (breed) financieel advies

Klantontwikkelingen

- (Sommige) klanten vragen meer maatwerk
- (Sommige) klanten vragen beperking solidariteit
- (Sommige) klanten gaan bewust kritisch om met 'hun' data
- (Sommige) klanten verwachten real-time 24/7 hun pensioen te kunnen regelen

Juridische ontwikkelingen

- Overheid verlangt verdergaande individualisering pensioenadvies
- Overdracht regelgeving 'naar Brussel'
- Houdt de wetgever snelheid technologische ontwikkelingen wel bij?

Toekomstscenario's

Scenario's, géén voorspelling

		Marktordening vraagzijde	
		Retail markt (individuele keuzevrijheid)	Wholesale markt (maatwerk)
Marktordening aanbodzijde	Enkele dominante aanbieders (oligopolie)	Trusted(?) big brothers	Business as usual
	Meerdere kleine aanbieders (competitie)	Full competition	Small full pond

Retailmarkt met enkele dominante aanbieders – Trusted(?) Big Brothers

- Individualisering van sparen en verzekeren
- Schaalvoordelen resulteren in enkele grote aanbieders
- Semipublieke taak voor grote aanbieders
 - vergelijk zorgverzekeringsmarkt
- Data in handen van de burger(?)

- Data science
 - enkele grote partijen (IBM, Microsoft, ...) domineren markt voor tooling, maar ze bezitten geen individuele data

Retailmarkt met meerdere kleine aanbieders – Full competition

- Groot aantal partijen strijdt om elke individuele klant
- Solidariteit zal afnemen
- De wetgever zal strikte regels opleggen en handhaven tegen uitbuiting individuen
 - zal productontwikkeling mogelijk hinderen
- Data science
 - differentiatie en competitie op het zo goed mogelijk inschatten van het (langleven) risico van elk individu
 - regelmatig een faillissement

Wholesale markt met enkele dominante aanbieders – Business as usual

- Voortzetting huidige marktordening
 - maar mogelijk niet via werkgever als ‘trusted party’
- Aggregatie deelnemers leidt tot beperkte keuzevrijheid op individueel niveau
- Trusted parties laat principle-based regulering toe

- Data science
 - lijkt optimaal scenario voor block-chain achtige toepassingen wegens beperkte aantal spelers

Wholesale markt met meerdere kleine aanbieders – Small full pond

- Doorontwikkeling huidige marktordening
 - meer kleine aanbieders van (delen) pensioenwaardeketen
- Trusted parties laat principle-based regulering toe
- Data science
 - lijkt optimaal scenario voor block-chain achtige toepassingen wegens beperkte aantal spelers

Handelingsperspectief pensioenuitvoerders

Twee mogelijke (extreme) acties

1. Pensioenuitvoerder wordt productaanbieder
 - specialisatie in, bijvoorbeeld, pensioenadministratie
 - afstand tot individuele deelnemer wordt groter
 - geen zorgplicht
 - concurrentie op kwaliteit/uniek product, maar veelal ook prijs
 - schaalvoordelen opzoeken
2. Pensioenuitvoerder wordt financieel adviseur
 - zoek individu/deelnemer op met vertrouwenwekkend advies
 - advies zal brede financiële planning omvatten
 - uitvoering na productkeuze overlaten aan specialisten
 - houd Nokia in gedachten ...

Overwegingen bij keuze

- We kunnen geen advies geven, maar denken dat de volgende vragen kunnen helpen bij de keuze
1. Wil je integreren met andere partijen?
 - Actie 1: niet, actie 2: wel
 2. Focus op data of op data-analyse?
 - Actie 1: data, actie 2: analyse
 3. Meedoen met Blockchain initiatieven?
 - Actie 1: als aanbieder, actie 2: als gebruiker
 4. Wel of geen data ownership?
 - Actie 1: wel (of bij klant), actie 2: niet

Samenvatting

Samenvattend

SECTOR: KOM IN ACTIE!

Vergeleken met deze aanstaande ontwikkelingen is de huidige stelseldiscussie een storm in een glas water...